

ПЈЕСМА СЕ ЧУЈЕ — ЂОРЂЕ БАЛАШЕВИЋ

Панонски морнар... Ни већер пјесника међу музичарима, ни бољег музичара међу пјесницима... Ни веће хвале, ни горе покуде... Ни љепших стихова, ни веће оспораваности... Ни сјајније звијезде, ни црњег трња...

Ето, сажесмо у овај кратак увод оно што је Ђорђе Балашевић заиста у нашој музици... Биографски га тешко можемо пратити — новосадски се кантаутор први пут представио јавности у другој половини седамдесетих, у емисији „Недељно поподне“, инсант-хитом *У раздјељак те љубим*, који је Југославијом дословно завладао у једном дану. Вођа састава „Рани мраз“ велику је популарност стекао чим је почео соло каријеру. Већ другим мегахитом *Рачунајте на нас*, и стиховима „Кроз вене нам тече крв партизана“, те честим појављивањима на радним акцијама стекао је епитет режимског пјесника. А никада то није био...

Један је од ријетких пјевача који је победио на Сплитском фестивалу у вријеме потпуне доминације далматинског мелоса и то са пјесмом *Панонски морнар*. Направио је више хитова неговећина умјетника заједно. *Васа Ладачки*, *Протина кћи*, *Песма о једном петлу*, *Неки нови клинци*, *Не ломите ми багрење*, *Словенска*, *Јесен стиже дуњо моја*, *Одлази циркус*, *Девојка са чардаш ногама*, *Д-мол*, *Неверник*,

Живот је море, *Провинцијалка*, *Ћалетова песма*, *Само да рата не буде...* Не вриједи... Што више набрајам све ми је смјешније што га неки оспоравају... Много се упиру да му оспоре умјетнички предзнак, квалитет и таленат од Бога дан, а нико да се позабави проблематиком његових пјесама... Осим неколико нормалних, којима политика у књижевности и књижевност у политици није зачепила уши... Рекли смо и побројали неке његове најбоље пјесме... О њима је сувишно трошити ријечи... То су пјесме које су отпјевале

своје, пунољетне су, и могу да се брину саме за себе... Не треба о њима сувише писати... Ма, лажем, треба... Због тамо неких који то стваралаштво потцјењују... Уплашили су се прекобројни да ће пјесме Балашевићеве засјенити њихове љубимце... У праву су, јер и јесу... Питање које је он поставио

на крају *Словенске*, које гласи: „Да л' смо само ту због равнотеже међу звездама“ питање је смисла, сврхе и функције нас самих на овој шареној планети...

Да видимо, дакле, о чему то Балашевић пјева...

А — пјева о Америци, земљи далекој и страни, туђинској, однарођеној, у којој је „осмех догађај“... (*Вировитица*)

Б — о Банату и Бачкој, својим поетским изворима и надахнућима (*Панонски морнар*), о буна-рима који су ледени при дну и до којих је веома, веома тешко доћи... А када дођеш, нема повратка... (*Невена*)

В — о вилама које својом љубављу, пркосом и срчбом могу понизити мрак својим луцидним сјајем (*Док гори небо над Новим Садом*)

Г — о голубу, црном надасве, симболу патње и љепоте, његовој моћи да однесе душу до нових висина (*Словенска*)

Д — о дјевојци са чардаш ногама, идеализованој љубави свих каснијих генерација, о њеној племенитости и топлоти

(*Девојка са чардаш ногама*, наравно...); о Дунаву, највећој природној сили овога свијета (*Ноћ када сам препливао Дунав*)

Ђ — о ђурђицу, цвијету који само ноћу ниче и који је због тога посебан, баш као и неки други посебни цвијеови у нашим животима (*Чивутски врт*)